

Liefde | Muzikale Meesterwerken | AVROTROS Klassiek I
AVROTROS Klassiek II | AVROTROS Vocaal
Radio Filharmonisch Orkest | Groot Omroepkoor

vrijdag 2 november 2018, 20.15 uur
inleiding Huub Beckers 19.30 uur

Tijden van oorlog

Radio Filharmonisch Orkest
Kevin John Edusei dirigent

Ève-Maud Hubeaux mezzosopraan
Severin von Eckardstein piano

Claude Debussy / Alphonse Diepenbrock 1862-1918 / 1862-1921
Berceuse héroïque 1914 / 1916

Matthijs Vermeulen 1888-1967
La veille 1917 / 1932

Maurice Ravel 1875-1937
Pianoconcert voor de linkerhand 1931

PAUZE

Rudi Stephan 1887-1915
Musik für Orchester 1912

Maurice Ravel
La valse 1919

Dit concert vindt plaats ter herinnering aan het einde van de
Eerste Wereldoorlog een eeuw geleden, op 11 november 1918.

2 Het nieuwe seizoen: Liefde

Zoals u van ons gewend bent, bestaat het AVROTROS Vrijdagconcert uit verschillende deelseries, met voor ieder wat wils. Een substantieel deel van de geprogrammeerde werken is geïnspireerd door liefde, in vele uitingsvormen. Dit concert refereert aan het thema via *La veille* van Matthijs Vermeulen. 'Een vrouw, eenzaam in haar stille kamer bij het bedje waar haar kind slaapt, valt in overpeinzing. Hoewel rondom haar alles nog kalm is, denkt zij aan al het dierbare dat zij door de oorlog bedreigd voelt.' Zo lichtte Vermeulen in 1917 zijn lied *La veille* (de nachtwake) toe, een werk over angst en leed in oorlogstijd, over een vrouw die niet kan slapen, omdat morgen de veldslag begint. In 1932, toen er opnieuw oorlog in de lucht hing, orkestreerde Vermeulen het lied.

Educatieproject Pronkstukken

Leerlingen van het Bonifatius College in Utrecht hebben gisteravond in Cloud Nine in TivoliVredenburg het resultaat van een compositieproject educatie gepresenteerd. Onder leiding van workshopleiders Hanne van de Vrie en Elena Gramatikovska componeerden zij hun eigen compositie geïnspireerd op het concertprogramma van vanavond. De deelnemers bezoeken vanavond dit concert.

Educatieproject Pronkstukken komt voort uit een samenwerking tussen TivoliVredenburg en scholen in stad en regio Utrecht.

Live-uitzending

Alle luisteraars kunnen volop genieten van de muziek als mobiele telefoons, horloges en gehoorapparaten geen geluid maken. Presentatie voor Radio 4 vanaf het podium door Mark Brouwers.

→ WWW.NPORADIO4.NL

Drankje na afloop

Na het concert is er gelegenheid om een drankje te nuttigen.

Word lid van
**AVROTROS
Klassiek**

AVROTROS, hofleverancier en voorvechter van klassieke muziek zoekt liefhebbers zoals jij! Geniet jij ook van programma's als het AVROTROS Vrijdagconcert en het Zondagochtend Concert? Wil je nog meer genieten van klassieke muziek? Dat kan! Word lid van **AVROTROS Klassiek!**

avrotros
klassiek

Voor slechts **€ 7,50** per jaar

Steun klassiek talent en geniet van ledenvoordeel! Meld je snel aan

www.avrotros.nl/klassiekbijavrotros

Oorlog is van alle tijden en heeft altijd componisten geïnspireerd. Uit de renaissance kennen we composities die veldslagen moesten verbeelden. In de achttiende eeuw vreesden velen in Centraal- en Oost-Europa het Turkse rijk en componisten als Haydn en Mozart verwerkten wat zij zagen als 'Turkse' muziek in hun eigen muziek. Beethovens *Wellingtons Sieg*, waarin hij de overwinning op Napoleon bezingt, is slechts een van de vele militaire composities uit de napoleontische tijd. Recente voorbeelden zijn de stukken geschreven in reactie op de aanslagen van 11 september 2001. De werken die duidelijk verband houden met de Eerste Wereldoorlog vormen in dit overzicht een keerpunt. Tot 1914 werden de meeste oorlogen ver van het thuisfront uitgevochten. Er vielen uiteraard directe slachtoffers, maar dit waren bijna altijd militairen, veel minder burgers. Dit maakte het voor de propagandamachines bij alle partijen mogelijk de oorlog voor te stellen als een heroïsche strijd waarin 'onze jongens' vochten voor een goede en schone zaak. Dat veranderde met de Eerste Wereldoorlog. Duitse legers trokken België en Frankrijk binnen, huizen en infrastructuur werden verwoest en niet slechts honderdduizenden soldaten verloren het leven of raakten gewond, maar evenzovele burgers overkwam hetzelfde. De verschrikkingen van de oorlog waren niet meer ver weg, maar dichtbij.

Omdat er minder burgerslachtoffers vielen, kon men de oorlog voorstellen als een heroïsche strijd waarin 'onze jongens' vochten voor een goede en schone zaak. Dat veranderde met de Eerste Wereldoorlog.

Dit feit liet ook componisten niet onberoerd. Waar Wagner in 1871 nog een vrolijke mars kon schrijven ter gelegenheid van de Duitse overwinning op Frankrijk, toonden veel componisten in 1914-1918 de hel onverhuld. Er waren nog wel steeds componisten die, uiteraard op een veilige afstand, de oorlog bezongen als een heroïsche bezigheid, onder anderen Richard Strauss, maar andere componisten stonden aan het front en verwerkten hun ervaringen in hun muziek, bijvoorbeeld Alban Berg. In de eerste jaren na 1918, toen de verschrikkingen van de oorlog voor iedereen zozeer realiteit waren geworden dat men de stijl van de 'oorlogsmuziek' niet meer kon wegzetten als een bizarre fantasie, hadden componisten in een min of meer expressionistisch idioom kortstondig een faam die voor 1914 ondenkbaar was. De componisten op dit concert reageerden, ieder op hun manier, op de verschrikkingen van de hel.

Debussy/Diepenbrock

Voor Claude Debussy, die vanaf 1902 zich steeds nationalistischer begon op te stellen, was het uitbreken van de oorlog niets minder dan een ramp. Cultuurschatten zoals de bibliotheek van Leuven werden door de Duitsers vernietigd, Debussy's stiefzoon moest onder de wapenen en hijzelf vluchtte met veel andere Parijzenaars naar het veiliger zuiden. Hij werkte dan ook van harte mee aan een boek voor de Belgische koning Albert die alles had gedaan om de Duitse inval tegen te houden. Sommige medewerkers aan het boek leverden een tekst, Debussy een compositie: zijn *Berceuse héroïque*, een kort pianowerk. Het begint in een sombere stemming totdat Debussy na een climax het Belgische volkslied citeert, waarna de trage tred van het begin terugkeert, zij het met een meer lichtgevend einde. In 1915 maakte hij van dit stuk een orkestversie. De compositie trok de aandacht van de Nederlander Alphons Diepenbrock. Begonnen als een overwegend Duits georiënteerde componist, ontwikkelde deze zich vanaf 1910 meer en meer in Franse richting. Bij Debussy's bezoek aan Nederland in 1914 hoopte hij zijn grote muzikale voorbeeld te kunnen spreken, maar de Fransman, destijds moe en ziek, was niet in de stemming mensen te ontmoeten die hij niet kende en wel kon ontlopen. Tijdens de oorlog was Diepenbrock een van de weinige Nederlandse componisten die zich duidelijk anti-Duits en pro-Frans uitsprak; ook wilde hij heel graag in 1916 Debussy's orkestratie van de *Berceuse*

CLAUDE DEBUSSY

Tijdens de oorlog was Diepenbrock een van de weinige Nederlandse componisten die zich duidelijk anti-Duits en pro-Frans uitsprak. 5

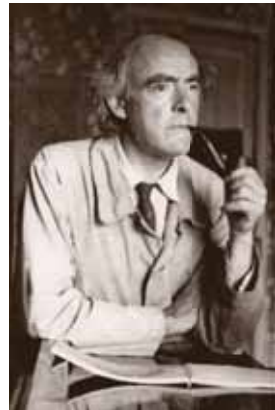
heroïque dirigeren bij het Concertgebouworkest. Omdat de partituur daarvan door de oorlog niet naar Nederland kon komen, maakte Diepenbrock zelf een orkestratie. Toen het bestuur van het orkest hoorde dat Debussy daarin de *Brabançonne* had verwerkt, deed het orkest moeilijk, uit angst de Duitsers tegen het hoofd te stoten. Diepenbrock ging overstag, echter pas nadat het orkest zich bereid had verklaard Wagners *Kaisermarsch*, waarin het Duitse volkslied is verwerkt, evenmin uit te voeren. Uiteindelijk vond de uitvoering van Diepenbrocks versie pas plaats op 14 november 1918, dus kort na de wapenstilstand. Diepenbrock dirigeerde het Concertgebouworkest in een programma met voor de pauze louter Franse stukken (onder meer van Debussy, die in maart 1918 was overleden, zodat het concert ook een in memoriam-karakter had) en na de pauze eigen composities. Naast kleine verschillen tussen Debussy en Diepenbrock in de bezetting en de orkestratie is er één groot: Diepenbrock houdt zich aan de noten van de pianoversie, Debussy voegde aan het slot een timide gespeelde herhaling toe van het begin van de *Brabançonne*. Ook in treurige composities bleef Debussy een fijnbesnaarde estheet.

ALPHONS DIEPENBROCK
PARIJS 1920

Matthijs Vermeulen

Matthijs Vermeulen was een protegé van Diepenbrock. Zijn symfonieën gelden als uiterst complex, vooral vanwege de ver doorgevoerde polyfonie, maar zijn liederen uit de Eerste Wereldoorlog zijn veel overzichtelijker van opzet. Wellicht ook omdat ze oorspronkelijk bestemd zijn voor stem en piano en omdat Vermeulen in zijn orkestversie die relatief eenvoudige structuur in stand heeft gehouden. Die structuur van melodie en begeleiding combineert hij met vele donkere harmonieën, wisselende ritmen en declamatieachtige motieven waarmee hij de dramatiek van de tekst alle ruimte kan geven. De tekst beschrijft een soldaat een dag voordat hij naar het front gaat en waarbij iedereen sterke gevoelens heeft. Diverse literatoren hadden Vermeulen ontraden de tekst van François Porché op muziek te zetten vanwege het literaire niveau, maar Vermeulen koos het toch, vanwege de dramatiek. “Toen ik

MATTHIJS VERMEULEN

La veille maakte was ik compleet verzvolgen door het element muziek, doch altijd daarna heb ik *La veille* nimmer kunnen horen zonder ten diepste geschokt, bijna vermorzeld te worden door de tekst.”

MAURICE RAVEL ALS SOLDAAT

RUDI STEPHAN

Maurice Ravel

Maurice Ravel stond korte tijd aan het front in ‘de tweede lijn’, dat wil zeggen dat hij met een auto gewonden moest vervoeren van het front naar het ziekenhuis. Onder meer die ervaring van ongeveer een jaar was voldoende om hem te veranderen. Was hij voor de oorlog nog een magiër en een estheet die de verbeelding van een onderwerp veel belangrijker vond dan de werkelijkheid, na de oorlog was de ‘luxe, calme et volupté’ van het fin de siècle in zijn muziek voorbij. Een voorbeeld van zijn nieuwe stijl is zijn *Pianoconcert voor de linkerhand*, ontstaan lang na die oorlog, maar zonder die oorlog ondenkbaar. Hij schreef het voor de pianist Paul Wittgenstein die aan het front zijn rechterarm had verloren en rijk genoeg was om beroemdheden voor hem een stuk te laten schrijven, onder wie Strauss, Prokofjev en Hindemith. Wittgenstein was niet de grootste pianist en probeerde zijn gebrek te maskeren met een zeer vrije omgang met de partituur. Dit beviel Ravel absoluut niet. “U moet spelen wat er staat. Musici zijn slaven van de componisten.” De meningen over het concert zijn verdeeld. Sommigen vinden Ravels donkere toon een vreemd element in zijn oeuvre, anderen prijzen zijn vindingrijkheid. Hoe dan ook, Ravels handtekening is overduidelijk, vooral in de melodiestijl en de instrumentatie. Die constante elementen stelden hem in staat de harmonie en de vorm aan te passen aan de aanleiding.

Rudi Stephan

Rudi Stephan lijkt misschien niet helemaal thuis op dit concert. Hij overleed weliswaar aan het front, maar zijn *Musik für Orchester* dateert al van (op zijn laatst) 1913. Niettemin heeft de muziek met de oorlog te maken. Stephan behoorde voor 1914 tot de weinigen die voorvoelden dat de burgerlijke beschaving ook een façade is voor een destructief en onaangenaam karakter dat met de oorlog ongegeneerd naar buiten kwam. Dat besef was ook zeer sterk bij de drie componisten van de Tweede Weense School, onder wie Schönberg, die voor 1914 daarom werden verketterd en kort na de oorlog even een zeker succes hadden. Hun expressionisme, dat de

donkere kanten van de romantiek onverhuld naar buiten brengt, was na 1920 begrijpelijk voor iedereen die de oorlog kende uit eigen ervaring. Op Stephans muziek reageerde men minder heftig, waarschijnlijk omdat hij expressionisme mooi wist te verenigen met laatromantiek. In zijn *Musik für Orchester* strijden de stijlen van Wagner, Strauss en Schönberg om voorrang. Men kan zijn muziek ook opvatten als een symfonisch gedicht dat ondanks de turbulente en onvoorspelbare reis een goed einde heeft.

Vrijwel geen enkele wals in *La valse* klinkt 'gaaf', maar de fragmenten achter elkaar vormen een zeer coherente en uiterst wervelende compositie.

La valse

Maurice Ravel had al voor 1914 het plan een orkeststuk te schrijven gewijd aan het Wenen van 1850. Dat plan rakelde hij op toen de impresario Sergej Diaghilev hem tijdens de oorlog vroeg een ballet te schrijven; dat werd *La valse*. Nadat Ravel het met de pianiste Marcelle Meyer aan Diaghilev had voorgespeeld, reageerde deze met: "een uitstekend stuk, maar niet geschikt als ballet." Ravel was geschokt, maar moet hebben geweten dat Diaghilev gelijk had. Het stuk is geen wals, maar een karikatuur van een wals, voor dansers en musici zeer lastig uit te voeren. Waar Richard Strauss zijn walsen ongeschonden presenteert als muzikale symbolen van Die Welt von gestern, is *La valse* de verklanking van de wrede wereld van vandaag in de vorm van gevivisectioneerde walsen die elkaar in een duizelingwekkend tempo afwisselen en afbreken. Vrijwel geen enkele wals klinkt 'gaaf', maar de fragmenten achter elkaar vormen een zeer coherente en uiterst wervelende compositie. Ook in Ravels stukken met een sterk onderhuids destructief karakter hoort men zijn instinct voor klassiek aandoende proporties. Ook al behoudt hij ook hier zijn eigen, zeer herkenbare omgang met harmonie en instrumentatie, de orgie (aldus Ravel) waarmee *La valse* eindigt is voor Ravel tevens het einde van de negentiende-eeuwse cultuur die met de Eerste Wereldoorlog voorbij leek.

Matthijs Vermeulen – La veille (De nachtwake)

tekst François Porché (1877-1944), vertaling: Maarten Elzinga

Pendant ce temps là-bas, dans les
maisons tranquilles,
L'enfant dort, un rameau de buis à son
chevet,
Comme les autres soirs la femme se
dévêt,
Et les derniers passants circulent dans les
villes.

Ô vieille vie, ô bruit des pas,
Sécurité des murs, ô sommeil de
l'innocence,
Fièvre des beaux bras nus que tourmente
l'absence,

Votre misère à vous c'est de ne savoir
pas.

Un volet clos vous trompe, un rideau
sourd vous leurre.
C'est un piège à présent que le repos
d'un lit.
Réveillez-vous, prions, qui peut connaître
l'heure
Où le sort s'accomplit?

Prions dans les cités avec le hall qui fume,

Avec les rares feux qui clignent dans la
brume
Sous les balcons déserts,
Et prions dans les champs avec les
métairies,
Avec tout ce que l'oeil au-dessus des
prairies
Voit d'étoiles par les soirs clairs.

Intussen slaapt daarginds het kindje, in
een kalme huizenzee,
aan zijn hoofdeind prijkt een palmtak,

terwijl de vrouw zich uitkleedt, zoals elke
andere avond,
en de laatste voetgangers zich door de
steden haasten.

O dat oude leven, o klank van stille
stappen,
de veiligheid van muren, o de slaap der
onschuld,
koorts van naakte slanke armen om
sarrende afwezigheid,
voor jou bestaat de pijn uit martelende
onwetendheid.

Een gesloten vensterluik, een gordijn
misleidt je
en voor jou is de rust van het bed nu een
valstrik.
Word wakker, laat ons waken en bidden,
want wie kent het uur waarop het lot zich
voltrekt?

Laat ons bidden met de straten, met
het dampende station,
met de schaarse flakkerlampen, signale-
rend in de nevel,
onder verlaten balkons,
laat ons bidden met de velden, met
schuren en hoeven,
met alles wat de blik tot aan de horizon
ontwaart
en aan sterren aanschouwt op een
heldere avond.

Prions avec les seuils, avec les bancs, les tables

Et les vieux puits sombres et purs,

Avec les souffles chauds, qui sortent des étables,

Avec les toits qu'on croyait sûrs.

En avant les convois ronflant de ligne en ligne,

Plus loin que les tracteurs et les canons pesants,

Prions pour tous les fronts déjà marqués d'un signe

Prions pour les agonisants.

Prions pour tous ceux qu'un doigt touche

Près du sourcil:

Celui qui glisse une cartouche

Dans son fusil;

Celui qui tient une grenade

Prête à son poing;

Celui dont la fanfaronnade

Ne trompe point;

Celui qui tire ses cisailles

De leur étui;

Celui que, seul dans les broussailles,

Rêve; celui Qui, troublé, s'applique à retordre

Un fil tordu;

Celui qui, parti sur un ordre,

Se sait perdu.

À genoux, à genoux! Voici l'instant terrible

Où les grains confondus, jetés ensemble au crible,

Vont s'envoler vers leur destin.

Laat ons bidden met de drempels, met de banken, de tafels,

met de oude waterputten in hun zuivere donkere diepte,

met de witte adem die uit warme stallen wolkt,

met de daken waaronder we ons ooit veilig waanden.

Vorbij ronkende konvoien, zwoegend tussen de linies,

vorbij tractoren en zware mortieren,

laat ons bidden voor hen wier voorhoofd is getekend,

bidden voor de stervenden.

Laat ons bidden voor allen die nu door een vinger

bij de wenkbrauw geraakt zijn:

voor wie een patroon

in zijn geweer laat glijden;

voor wie een granaat

onder de pols gereedhoudt;

voor degene wiens bravoure

niemand bedriegt;

voor wie een tang uit zijn etui

te voorschijn haalt;

voor wie, alleen in het kreupelhout,

droomt en in verwarring

een losgeraakte draad tracht te herstellen;

voor wie, vertrokken op bevel,

weet dat hij verloren is.

Laat ons bidden en knielen! Dit is de kwade stonde

waarop van het boven de zeef neerstortende graan

elke korrel zijn bestemming bereikt.

10 Faisons de la prière une autre prise
d'armes,
Prions comme on combat, avec des yeux
sans larmes,
Voici le tranchant du matin.
Adieu, père, époux, fils, frère, ami, tous
les nôtres.
Vous n'avez point dormi comme les onze
apôtres
Autour du Maître abandonné.

Adieu, vous voilà tous marchant la tête
droite,
Défilant pour mourir par une brèche
étroite,
Adieu, l'heure a sonné.

Laat ons gebed een andere wapen-
schouw wezen,
Bid zoals men vecht, zonder vizier van
tranen, op de snede van de ochtend.

Adieu, vader, manlief, zoon, broer, vriend
– dierbaren
die geen van allen sliepen zoals de elf
apostelen
rond de verlaten Meester.

Adieu, u allen, nu met geheven hoofd

marcherend om één voor één te sterven
in een nauwe bres,
adieu, de stonde sloeg.

Kevin John Edusei, dirigent

Kevin John Edusei is sinds seizoen 2014/15 chef-dirigent van de Münchner Symphoniker en staat bekend om zijn publieksvriendelijke presentatie van de concerten. Daarnaast is hij sinds seizoen 2015/16 chef-dirigent bij het Konzerttheater Bern, waar hij onder meer opvoeringen leidde van *Peter Grimes*, *Ariadne auf Naxos*, *Salome*, *Tannhäuser* en *Kát'a Kabanová*. In 2008 won Kevin John Edusei de eerste prijs bij de Dimitris Mitropoulos Conducting Competition en kreeg hij internationale aandacht. Sindsdien stond hij voor orkesten als het Deutsche Symphonie-Orchester Berlin, de Bamberger Symphoniker, het Colorado Symphony Orchestra, de Staatskapelle Dresden, het Philharmonia Orchestra, het Filharmonisch Orkest van St. Petersburg, het Tonkünstler-Orchester Wien en het Ensemble Modern. Met het Chineke! Orchestra maakte hij in 2017 een bejubeld debuut bij de BBC Proms. In 2017 zorgde hij voor een sensatie bij de NTR ZaterdagMatinee in het Concertgebouw in Amsterdam met de concertuitvoering van John Adams' *Nixon in China*. In 2018 maakte Kevin John Edusei zijn debuut bij de Staatsopera van Hamburg.

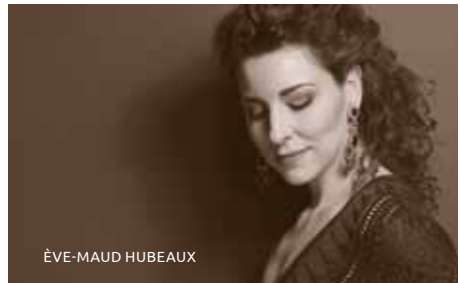

KEVIN JOHN EDUSEI

MARCO BORGHEVE

Ève-Maud Hubeaux, mezzosopraan

De Zwitserse mezzosopraan Ève-Maud Hubeaux studeerde al jong aan het Institut Jaques Dalcroze in haar geboortestad Genève, studeerde af in het vak piano aan het conservatorium van Lausanne en vervolgde met een studie zang aan de operastudio van Colmar/ Straatsburg. Inmiddels stond de meervoudige prijswinnaar aan de Opéra Bastille, Opéra Comique en het Théâtre des Champs-Élysées en maakte haar opwachting in de operahuizen van Lyon, Bazel, Straatsburg, Brussel, Montpellier, Lausanne, Frankfurt, Klagenfurt en op het Festival van Aix-en-Provence. Ze zong rollen als Frau Reich (*Die lustige Weiber von Windsor*), Paulina (*Schoppenvrou*), Carmen (*Carmen*), Ursule (*Béatrice et Bénédicte*), Marcellina (*Le nozze di Figaro*), Marie (*Der fliegende Holländer*) en Brangäne (*Tristan und Isolde*). Ève-Maud Hubeaux viel onlangs in voor de titelrol in Donizetti's *La favorite* in Madrid. Afgelopen seizoen maakte ze haar roldebuut als La princesse Eboli in de nieuwe *Don Carlos* van de Opera van Lyon onder de leiding Daniele Rustioni. Verder zong ze als Scozzone in *Ascanio*,

ÈVE-MAUD HUBEAUX

- 12 tijdens de live-opname van deze uiterst zelden uitgevoerde opera van Camille Saint-Saëns aan het Grand Théâtre de Genève. Ook was ze te horen als Baba the Turk in Stravinsky's *The Rake's progress* aan de Opera van Bazel en als Armida in Händels *Rinaldo* met het Kammerorchester Basel onder de leiding van dirigent Christophe Rousset.

Severin von Eckardstein, piano

Severin von Eckardstein kreeg zijn eerste pianolessen op zijn zesde en werd op zijn twaalfde aangenomen in de jong-talentklas van Barbara Szczepańska van de Robert-Schumann-Hochschule in zijn geboortestad Düsseldorf. Tijdens zijn schooltijd zette hij zijn pianostudie voort in Hannover en later in Salzburg bij Karl-Heinz Kämmerling. Na zijn eindexamen studeerde hij bij Klaus Hellwig aan de Hogeschool voor de Kunsten in Berlijn, waar hij in 2002 zijn diploma behaalde. Sindsdien vervolmaakte hij zijn spel aan de International Piano Academy Lake Como in Italië. Von Eckardstein was prijswinnaar bij nationale en internationale concoursen. Zo won hij in 2003 de eerste prijs van de Koningin Elisabeth Wedstrijd in Brussel. Hij concerteerde

onder meer met het Sinfonie Orchester Berlin, het English Chamber Orchestra en de BBC Philharmonic, en gaf wereldwijd soloconcerten. Hij trad op met dirigenten als Valery Gergiev, Philippe Herreweghe, Lothar Zagrosek, Marek Janowski en Jaap van Zweden. In 2017 werd hij voor de zesde keer uitgenodigd voor de serie Meesterpianisten in het Concertgebouw Amsterdam. Kamermuziek speelt Severin von Eckardstein geregeld met jongere musici als Andrej Bielov, Igor Levit, Franziska Hölscher en Danjulo Ishizaka. Samen met Franziska Hölscher stichtte hij de kamermuziekserie Klangbrücken in het Berliner Konzerthaus. Severin von Eckardstein voert geregeld pianomuziek uit die weinig te horen is, zoals van Medtner, Wagner en Dupont.

Radio Filharmonisch Orkest

Het Radio Filharmonisch Orkest, opgericht in 1945, is een onmisbare schakel in het Nederlandse muziekleven. Behalve het grote symfonische repertoire speelt het orkest, meer dan welk ander Nederlands symfonieorkest, muziek van dit moment. Het betreft vaak premières van werk dat in opdracht van de omroepseries NTR ZaterdagMatinee en AVROTROS Vrijdagconcert wordt geschreven. Vernieuwende concertideeën als Pieces of Tomorrow en Out of the Blue bereiken een opvallend jong publiek. Vrijwel alle concerten worden rechtstreeks uitgezonden op NPO Radio 4. Dat betekent vanzelf dat het Radio Filharmonisch Orkest optreedt voor een live-publiek dat vele tientallen malen groter is dan een concertzaal ooit zou kunnen herbergen.

Het orkest wordt sinds 2012 geleid door chef-dirigent Markus Stenz. Hij heeft illustere voorgangers als Bernard Haitink (beschermheer), Jean Fournet, Hans Vonk, Edo de Waart (eredirigent) en Jaap van Zweden (honorary chief conductor). Het orkest werkte bovendien samen met gastdirigenten als Leopold Stokowski, Kirill Kondrashin, Antal Doráti, Charles Dutoit, Valery Gergiev, Mariss Jansons, Michael Tilson Thomas, Gennady Rozhdestvensky, Peter Eötvös, John Adams, Christoph Eschenbach, Vasily Petrenko, Vladimir Jurowski en Pablo Heras-Casado. Vanaf 1 september 2019 neemt de Amerikaanse Karina Canellakis het stokje van Markus Stenz over. Zij is daarmee de eerste vrouwelijke chef-dirigent van een Nederlands symfonieorkest. De Amerikaan James Gaffigan, vaste gastdirigent sinds 2011, tekende bij tot en met seizoen 2022-2023.

In 2014 kreeg het Radio Filharmonisch Orkest een Edison Klassiek Oeuvreprijs toegekend voor zijn verdiensten voor het Nederlandse muziekleven, in 2017 de Concertgebouw Prijs (samen met het Groot Omroepkoor).

→ WWW.RADIOFILHARMONISCHORKEST.NL

Wordt u ook vriend van het Radio Filharmonisch Orkest? Zie

→ WWW.RADIOFILHARMONISCHORKEST.NL/VRIENDEN-VAN-HET-RFO

Een uitbundig AVROTROS Vrijdagconcert was het, de uitvoering van Bernsteins White House Cantata op 8 juni. Het Radio Filharmonisch Orkest schitterde onder de Engelse dirigent Wayne Marshall. Hij ontlokte in de prelude warme en waar-dige klanken aan het fors bezette RFO en het neuriënde Groot Omroepkoor. Stille voor de storm, want al snel buitelden de kenmerkende energieke ritmes over elkaar heen. Na hun eerdere Bernsteinprestaties dit seizoen heeft het orkest diens idioom volledig in de vingers, getuige heerlijk brutaal koper en vinnig slagwerk.

– Martin Toet in Place de l'Opéra

BESCHERMHEER

Bernard Haitink

CHEF-DIRIGENT

Markus Stenz

HONORARY CHIEF**CONDUCTOR**

Jaap van Zweden

ERE-DIRIGENT

Edo de Waart

VASTE GASTDIRIGENT

James Gaffigan

ASSISTENT DIRIGENT

Frans-Aert Burghgraef

Sander Teepen

EERSTE VIOOL

Joris van Rijn

Dimitri Tchernookov

Alexander Baev

Fred Gaasterland

Roswitha Devrient

Maria Escarabajal

Alberto Facanha

Johnson

Josje ter Haar

Masha Iakovleva

Kerstin Kendler

Anna Korpalska

Pamela Kubik

Leonie Mensink

Pedja Milosavljevic

Gerrie Rodenhuis

Pieter Vel

Ruud Wagemakers

TWEEDE VIOOL

Casper Bleumers

Sarah Loerkens

Zofia Balcar

Ian van den Berk

Esther de Bruijn

Michiel Eekhof

Wouter Groesz

Yvonne Hamelink

Annemarie van Hel-
deren

Esther Kövy

Ingrid van Leeuwen

Renate van Riel

Alexander van den Tol

Frits Wagenvoorde

ALTVIOOL

Francien Schatborn

Frank Brakkee

Huub Beckers

Arjan Wildschut

Sabine Duch

Marije Helder

Erik Krosenbrink

Annemijn den Herder

Annemarie Konijnen-
burg

Robert Meulendijk

Lotte de Vries

Ewa Wagner

CELLO

Michael Müller

Harm Bakker

Mirjam Bosma

Crit Coenegracht

Anneke Janssen

Rebecca Smit

Arjen Uittenbogaard

Esther Torrenga

Maaïke Peters

Carla Schrijner

CONTRABAS

Rien Wisse

Wilmar de Visser

Walter van Egeraat

Annika Pigorsch

Jim Schultz

Sjeng Schupp

Stephan Wienjus

Clea Garzón Tenorio

FLUIT

Ingrid Geerlings

Ellen Alberts

Maike Grobbenhaar (+

piccolo)

HOBO

Aisling Casey

Yvonne Wolters

Gerard van Andel (+

althobo)

KLARINET

Arjan Woudenberg

Esther Misbeek

Sergio Hamerslag (+

basklarinet)

ESKLARINET

Diede Brantjes

FAGOT

Jos Lammerse

Freek Sluijs

CONTRAFAGOT

Desirée van Vliet

HOORN

Annelies van Nuffelen

Toine Martens

Frédéric Franssen

Rebecca Grannetia

TROMPET

Hans van Loenen

Raymond Rook

Hans Verheij

TROMBONE

Herman Nass

Victor Belmonte Albert

BASTROMBONE

Rommert Groenhof

TUBA

Arjan Stroop

PAUKEN

Paul Jussen

SLAGWERK

Hans Zonderop

Vincent Cox

Esther Dournink

Paula Brouwer

Arjan Roos

Ricardo Costa Olivera

HARP

Ellen Versney

Veronique Serpenti

vrijdag concert

vrijdag 9 november 2018, 20.15 uur

TivoliVredenburg, Utrecht

inleiding Kees Arntzen 19.30 uur

SERIE MUZIKALE MEESTERWERKEN

De kleine zeemeermin en Brahms' *Vioolconcert*

Nederlands Philharmonisch
Orkest

Marc Albrecht dirigent

Arabella Steinbacher viool

Brahms Vioolconcert

Zemlinsky Die Seejungfrau

vrijdag 16 november 2018, 20.15 uur

TivoliVredenburg, Utrecht

inleiding Jan-Willem van Ree 19.30 uur

SERIE AVROTROS KLASSIEK 1, LIEFDE

Onbereikbaar verlangen

Radio Filharmonisch Orkest

Dima Slobodeniouk dirigent

Liza Ferschtman viool

Tsjaikovski Romeo en Julia

Bartók Vioolconcert nr. 1

Prokofjev Suite Assepoester

zaterdag 3 november, 13.30 (!) uur
 Concertgebouw, Amsterdam

WWW.ZATERDAGMATINEE.NL

Hoe de opera Engeland veroverde: Blow en Purcell

Early Opera Company
 Christian Curnyn dirigent

Purcell:

Dido: Dame Sarah Connolly mezzosopraan

Aeneas: Jonathan McGovern bariton

Belinda: Lucy Crowe sopraan

Sorceress/Spirit: Avery Amereau mezzosopraan

Second woman: Rowan Pierce sopraan

Blow:

Venus: Lucy Crowe sopraan

Adonis: Jonathan McGovern bariton

Cupid: Rowan Pierce sopraan

Blow Venus and Adonis
 Purcell Dido and Aeneas

zaterdag 10 november 14.15 uur
 Concertgebouw, Amsterdam

WWW.ZATERDAGMATINEE.NL

Aanklacht en glorie

Radio Filharmonisch Orkest
 Groot Omroepkoor
 Edward Gardner dirigent
 Klaas Stok koordirigent

Okka von der Damerau sopraan
 Marcel Beekman tenor

Ravel Le tombeau de Couperin
 Boulanger Du fond de l'abîme (Psalm 130)

Bach/Webern Ricercare
 Stravinsky Psalmensymfonie

PROGRAMMERING

Astrid in 't Veld

PRODUCTIE

Lucas Bos, Manon Tuijnman

MARKETING & COMMUNICATIE

Marco van Es, Vera Vos, Mary Fan Zandkamp

ADMINISTRATIE & FINANCIËN

Stichting Omroep Muziek

PRESENTATIE AVROTROS NPO RADIO 4

Mark Brouwers

RANDPROGRAMMERING

Thea Derks

MANAGER RADIO FILHARMONISCH ORKEST & GROOT OMROEPKOOR

Wouter den Hond

ARTISTIEK LEIDER

Kees Vlaardingbroek

DIRECTEUR STICHTING OMROEP MUZIEK

Roland Kieft

PROGRAMMATOELICHTING

Emanuel Overbeeke

REDACTIE PROGRAMMABOEK

Clemens Romijn

VORMGEVING

Dorine Verharen

EINDREDACTIE

Onno Schoonderwoerd